

ผลของการให้ทันตสุขศึกษาด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงแก่ผู้ปกครองต่อความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์
การดูแลช่องปาก พฤติกรรมการดูแลช่องปากและระดับคราบจุลินทรีย์ในเด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์
พัฒนาเด็กแห่งหนึ่ง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

EC2566-23

ขวัญชนก สิ้นเธาว์ ทพญ.

โรงพยาบาลนาเชือก อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการให้ทันตสุขศึกษาด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงแก่ผู้ปกครอง ต่อ
ความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์และ พฤติกรรมการดูแลช่องปาก รวมถึงระดับคราบจุลินทรีย์ในเด็กก่อนวัยเรียน ใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่งเทียบกับการให้ทันตสุขศึกษาที่เคยทำมา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางการให้
ทันตสุขศึกษาแก่เด็กกลุ่มก่อนวัยเรียน เป็นเป็นวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบกลุ่ม
เดียว ประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง (One Groups, Pre-Test, Post-Test Design) ระยะเวลาดำเนินการ
วิจัยมกราคมถึงมีนาคม 2566 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้ปกครองและเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ห้วยหิน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ทั้งหมด 35 คน กลุ่มตัวอย่าง 14 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ
แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการเลือกอุปกรณ์และการดูแลสุขภาพช่องปาก แบบบันทึกการตรวจ
ฟันและคราบจุลินทรีย์ สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย พบว่าก่อนให้ทันตสุขศึกษาผู้ปกครองเลือก
แปรงสีฟันได้ถูกต้องทั้งขนาดและขนแปรงร้อยละ 100 เลือกยาสีฟันถูกต้องร้อยละ 100 แต่ไม่ทราบว่ายาสีฟันที่ใช้
มีส่วนผสมฟลูออไรด์ร้อยละ 100 ใช้ปริมาณยาสีฟันถูกต้องร้อยละ 57.1 หลังได้รับทันตสุขศึกษาพบว่าผู้ปกครอง
สามารถเลือกแปรงสีฟัน ยาสีฟัน และใช้ปริมาณยาที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 100 พบว่าก่อนให้ทันตสุขศึกษา
ผู้ปกครองแปรงฟันซ้ำให้เด็กร้อยละ 35.7 หลังให้ทันตสุขศึกษาแปรงซ้ำเพิ่มเป็นร้อยละ 85.7 และพบว่าระดับ
คราบจุลินทรีย์ของเด็กก่อนวัยเรียนทั้ง 6 สวน ลดลงกว่าก่อนให้ และดัชนีคราบจุลินทรีย์เฉลี่ยก่อนให้ทันตสุขศึกษา
อยู่ที่ 0.79 อยู่ในระดับ พอใช้ หลังให้ลดลงเป็น 0.15 ซึ่งในระดับ ดี การทดลองนี้เริ่มมีการทดลองในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กแห่งเดียว และจะมีการขยายผลไปอีกหลายๆแห่งเพื่อเป็นอีกแนวทางช่วยลดปัญหาฟันผุในระยะยาว

คำสำคัญ : การให้ทันตสุขศึกษา เด็กก่อนวัยเรียน

สาระสำคัญ

1.ที่มา

ปัญหาโรคฟันผุในเด็กก่อนวัยเรียนส่งผลเสียต่อเด็กทั้งการใช้ชีวิตและการเจริญเติบโต ผลสำรวจในปี
2560 ประเทศไทยพบเด็กก่อนวัยเรียน มีฟันผุร้อยละ 31 มีค่าเฉลี่ยฟันผุถลอก 4.5 ซี่/คน มีประสบการณ์การ

สูญเสียฟันร้อยละ 2.3 มีคราบจุลินทรีย์อยู่ในระดับเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ ร้อยละ 40 โดยผู้ปกครองของเด็กอายุ 3 ปี ร้อยละ 44 และ 5 ปี ร้อยละ 80 ปล่อยให้เด็กแปรงฟันด้วยตนเองโดยไม่มีผู้ปกครองแปรงซ้ำ ซึ่งเด็กวัยนี้ ผู้ปกครองต้องแปรงฟันซ้ำเนื่องจากกล้ามเนื้อเด็กยังไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ในทุกปีที่ผ่านมา กลุ่มงานทันตกรรมโรงพยาบาลนาเชือก ได้จัดทำโครงการออกตรวจฟันหาฟลูออไรด์วานิชและให้ทันตสุขศึกษา แต่ในปี 2566 ยังพบว่าเด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่ง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีฟันผุร้อยละ 61.53 dmft 4.8 ซี่/คน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ และพบเด็กแปรงฟันเองโดยผู้ปกครองไม่แปรงซ้ำถึงร้อยละ 58

2.วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการให้ทันตสุขศึกษาด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงแก่ผู้ปกครอง ต่อความรู้ในการเลือกใช้อุปกรณ์และ พฤติกรรมการดูแลช่องปาก รวมถึงระดับคราบจุลินทรีย์ในเด็กก่อนวัยเรียน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งหนึ่ง

3.ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว ประเมินผลก่อนและหลังการทดลอง (One Groups, Pre-Test, Post-Test Design) ระยะเวลาดำเนินการวิจัยมกราคมถึงกุมภาพันธ์ 2566 ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือผู้ปกครองและเด็กก่อนวัยเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กห้วยหิน อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ทั้งหมด 35 คน กลุ่มตัวอย่าง 14 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมการเลือกอุปกรณ์และการดูแลสุขภาพช่องปาก แบบบันทึกการตรวจฟันและคราบจุลินทรีย์ สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

4.ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน ภายหลังจากการให้ทันตสุขศึกษาด้วยวิธีปฏิบัติจริงพบว่าก่อนให้ทันตสุขศึกษาผู้ปกครองเลือกแปรงสีฟันได้ถูกต้องทั้งขนาดและขนแปรงร้อยละ 100 เลือกยาสีฟันถูกต้องร้อยละ 100 แต่ไม่ทราบว่ายาสีฟันที่ใช้มีส่วนผสมฟลูออไรด์ร้อยละ 100 ใช้ปริมาณยาสีฟันถูกต้องร้อยละ 57.1 หลังได้รับทันตสุขศึกษาพบว่าผู้ปกครองสามารถเลือกแปรงสีฟัน ยาสีฟัน และใช้ปริมาณยาที่เหมาะสมเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 100 พบว่าก่อนให้ทันตสุขศึกษาผู้ปกครองแปรงฟันซ้ำให้เด็กร้อยละ 35.7 หลังให้ทันตสุขศึกษาแปรงซ้ำเพิ่มเป็นร้อยละ 85.7 และระดับคราบจุลินทรีย์ของเด็กก่อนวัยเรียนทั้ง 6 สวน ลดลงกว่าก่อนให้ และดัชนีคราบจุลินทรีย์เฉลี่ยก่อนให้ทันตสุขศึกษาอยู่ที่ 0.79 อยู่ในระดับ พอใช้ หลังให้ลดลงเป็น 0.15 ซึ่งในระดับ ดี